

ADOLF STACHULA

PAP SŁUPSK

**SYSTEM OBSERWACYJNO-MELDUNKOWY
I RADIOTECHNICZNY NA POMORZU 1950-1980**

System obserwacyjno-meldunkowy i radiotechniczny na Pomorzu po zakończeniu II wojny światowej, a zwłaszcza po 1950 roku, stanowił integralną część ogólnego systemu obronnego Polski. Pomorze należało wówczas do jednego z najważniejszych obszarów ewentualnych działań wojennych, położonych na styku tworzących się dwu bloków militarnych. Ważność tego obszaru uwydatniało bezpośrednio sąsiedztwo linii brzegowej Morza Bałtyckiego. Nowa rzeczywistość polityczno-militarna i prawie 500 km odcinek wybrzeża morskiego wymagały rozbudowy infrastruktury obronnej. Znaczenie militarne obszaru Pomorza dla tworzonego systemu obronnego państwa polskiego potwierdziły wykonane przez wojska radzieckie zadania wojenne zimą i wiosną 1945 roku. Długotrwałe walki o przełamanie Wału Pomorskiego, opanowanie Kołobrzegu, Gdyni, Gdańska, Helu, Szczecina i wielu miejscowości, prowadzone były z użyciem wszystkich rodzajów wojsk lądowych, lotnictwa i marynarki wojennej. W walkach na Pomorzu uczestniczyły także oddziały I. Armii Wojska Polskiego przyczyniające się do szybszego zakończenia działań wojennych na tym obszarze.

Zupełnie nowa sytuacja polityczno-militarna powstała w połowie 1945 roku. Polska przejmowała we władania ziemie Pomorza, a to wymagało jak najszybszego rozwiązania licznych problemów. Wśród nich do znaczącego urastało utworzenie obrony lądowej i powietrznej całego nadbałtyckiego obszaru.

Tworzenie odpowiednich systemów obronnych na wybrzeżu morskim i w głębi Pomorza nastąpiło dopiero od 1950 roku. Stosunkowo późne podjęcie prac organizacyjnych nad systemem obronnym tego obszaru wynikało przynajmniej z kilku powodów, do których należy zaliczyć: krótkotrwały okres względnego pokoju między głównymi zwycięzcami II wojny światowej; przechodzenie na stopę pokojową sił zbrojnych państw biorących udział w wojnie; oraz pozostawienie na Pomorzu znacznej liczby jednostek Armii Radzieckiej, których pobyt przedłużał się i trwał kilkadziesiąt lat.